

KRAJIŠKI NOP ODREDI imaju začetke još u oružanim grupama iz prvih dana ustanka oko Drvara, Bos.Grahova, Bos.Petrovcam u Podgrmeču, na Kozari, oko Banje Luke i Jajca. Ustaničke jedinice koje su nosile nazive gerilskih odreda i četa, nicala su u gotovo svim selima i ubrzo su toliko narasle da su u pojedinim krajevima u avgustu i septembru od njih formirani brojno jaki bataljoni. Mađa je na teritoriji Bosanske krajine formirano u NOR više partizanskih odreda, ipak je samo njih sedam nosilo naziv krajiški.

PRVI KRAJIŠKI NOP ODRED je formiran krajem oktobra 1941. od partizanskih četa na teritoriji između Bos.Grahova, Sanskog Mosta, Prijedora, Bos.Novog i Bihaća. Početkom novembra ima 7 četa sa oko 600 boraca, a 13.XII već 8 četa, od kojih je formirano do kraja januara 5 bataljona. Ulaskom italijanskih trupa na teritoriju Odreda u oktobru i pojavom četnika, borbene akcije su gotovo prestale. Na vojnim i partijskim konferencijama Odreda i masovnim zborovima naroda održanim decembra 1941. u januaru 1942. susbijen je italijansko-četnički uticaj i Odred je postepeno jačao i povećao borbenu aktivnost protiv okupatora i kvilinga. U toku januara i februara izvršilo je više napada i diverzija na neprijateljske posade i objekte u dolini Une i Sane i duž komunikacija Bihać--Petrovac--Drvar i Petrovac--Ključ, među kojima se posebno ističu: rušenje dva oklopna voza između Bihaća i Bosanskog Novog 19. i 20.I; zarobljavanje vođa Italijana kod s.Kolunića 23.I, razbijanje Italijana kod s.Medenog Polja 24.I /zaplenjeno 80 pušaka, 2 puškomitraljeza, 1 mitraljez, 1 top 65 mm i dr./. Prilivom novih boraca Odred je znatno narastao, te je 22.II 1942. reorganizovan: od Petrovačkog, Drvarskog i Grabovskog bataljona formiran je 5.krajiški NOPO, dok su u 1.NOPO /koji se još nazivao i Grmečki/ ostali: 1 bataljon Petar Škundrić, 2.bataljon Brvarska i Bihaćka četa, Građinom februara

ra on je iz svog sastava dao proletersku četu, jačine 123 borca, koja je, zajedno sa Kozarskom proleterskom četom i vodom Drvarčana /od oko 40 boraca/, ušla u Proleterski bataljon Bosanske krajine. U martu je dao oko 250 boraca za Udarni bataljon 1. i 5.krajiškog NOPO, koji je upućen na teritoriju 4.krajiškog NOPO radi borbe sa četnicima. Tada /5.III/ je 1.NOPO imao 8 četa, naoružanih sa 810 pušaka, 15 puškonitraljeza i 2 mitraljeza. U to vreme istekao se u oslobođenju Budimlić Japre /14.III/, gde je zarobio 175 domobrana. Razoružavanjem pojedinih četničkih grupa sprečio je uticaj četnika na svojoj teritoriji. Odred je ponovo reorganizovan 26.III u tri bataljona sa deset četa. Među brojnim akcijama koje je izveo u toku maja i prvih dana juna ističu se napadi na italijanske trupe prilikom njihovog povlačenja iz Ključa u Petrovac 4--12.V, borbe za oslobođenje Prijedora /v./ i napad njegovog Udarnog bataljona /koji je formiran krajem aprila/, 11.VI na jako uporište Subašu. Pri formiranju 1. krajiške brigade, 21.maja, Odred je dao još dve čete.-- Za vreme kozarske ofanzive, juna i jula 1942, pojačao je dejstva na neprijateljske posade u dolini Une i Sane radi pružanja pomoći okruženom 2.krajiškom NOPO. Tako 20.VI zauzima Bos.Krupu; ruši žel.prugu do Bos.Novog i mostove preko Une u Krapi i Otoci; 26. i 27.VI učestvuje u neuspelim napadima na Sanski Most i 7.VII na Bos.Novi. Njegovi delovi su krajem jula učestvovali u borbama za oslobođenje Ključa i doline Sanice. Ponovo je /29.VII/ dao dve čete /Bihaćku i Kravakku/ u sastav 5.krajiškog NOPO, a 2.VIII Udarni bataljon za 2.krajišku brigadu. Njegovi delovi učestvuju u toku avgusta i septembra u napadu na Vrhpolje i u borbama u Cazinskoj krajini. Poslednje značajnije borbe Odred je vodio oko Ključa, a 14.X 1942. sa 1460 boraca ušao u sastav 6.krajiške brigade.

DRUGI KRAJIŠKI NCF ODRED je formiran sredinom septembra 1941, do sredine oktobra pod nazivom Kozarski NCF odred. Dejstvovao je na teritoriji između Banje Luke, Prijedora, Bos. Novog, Bos. Kostajnice, Bos. Dubice i Bos. Gradiške. Iz tog perioda najznačajnija mu je akcija napad na žel. stanicu Svodnu 8/9.X. Krajem novembra Odred ima 6 četa sa 670 dobro naoružanih boraca /dve čete — 7. i 8. — jačine 380 boraca, potpale su privremeno pod štab 3. krajiškog NCF-a/, a 21.XII već 1045 boraca. U januaru 1942. Odred ima tri bataljona. Napadima na komunikacije i manje posade otežao je a mestimično i paralisao saobraćaj između Banje Luke, Prijedora, Bos. Novog, Kostajnice, Dubice i Gradiške, blokirao Dubicu i neprijateljske posade u dolini Sane i Une. U 1941. naročito se ističe akcijama na rudnik Lješljane, Svodnu, Draksenić, Podgradce i Brezičane. Krajem novembra 1941. Odred je odbio napad jačih nemačkih, ustaških i domobranskih snaga na slobodnu teritoriju Kozare, a u decembru izvršio više napada: razbio je i uništio 2. bojnu 11. domobranske pukovnije na Mrakovici 5.XII i zaplenio 115 pušaka, 6 mitraljeza, 12 puškomitraljeza, 4 minobacača i drugu spremu; izveo uspešne napade na D. Dragotinju /10.XII/ i na uporište Turjak /16.XII/, gde su zarobljena 134 neprijateljska vojnika. Početkom 1942. bio najaktivniji i najjači odred u Bosanskoj krajini. U toku januara njegove jedinice^{su} izvele uspešne napade na Blegaj, Brezičane, D. Dragotinju, Kozarac i druga uporišta, u kojima su savladali posade jačine od oko 20—50 vojnika; kod s. Sladići zarobili 70 neprijateljskih vojnika; izvršili prepad na blindirani voz između Dragotinje i Svodne. Posebno se ističu borbe kod s. Draksenića i Dubice sa 7 ustaško-domobranskih četa koje su prešle Savu i pokušale da prođu na slobodnu teritoriju. Značajnije akcije Odreda u prvoj polovini februara bile su: razoružanje 119 domobrana u Svodnoj /4.II/ i spaljivanje žel.

Stanice Omarske /7.II/. Pošto su Prijedor i ručnik Ljubija dejstvima Odreda bili blokirani, 4 ojačana bataljona iz 750. i 738. puka nem.718.divizije izveli su napad iz Dubice ka Prijedoru, sa kojima je Odred vodio teške borbe 17--26.II, kada su Nemci prodrli u Prijedor i Ljubiju. Sredinom marta /16.III/ Odred je oslobodio Kozarac. Zatim je 24.III uništio oklopni voz i u rejonu Dobrljina zarobio 59 domobrana, a 27/28.III napao Blagaj, zarobivši 87 domobrana. Krajem marta Odred ima već 4 bataljona /15 četa/ sa oko 3000 boraca. U toku februara i marta uputio je u borbu protiv četnika na teritoriji 4.krajiškog NCP odreda jednu proleteraku četu, jačine 113 boraca /koja je ušla u Proleter-ski bataljon/ i Udarni bataljon, jačine 330 boraca. Aprila jedinice Odreda su odbile napad neprijatelja kod Bos.Novog i Dobrljina /8.IV/, koji je bio podržan avijacijom, 20/21.IV izvršile su uspešan napad na uporište Kijevece, 22.IV upale u Bos.Dubicu a 28.IV zarobile posadu od 44 domobrana kod Strižanskog mosta. Od 19.IV Odred nosi naziv Dr.Mladen Stojanović u znak priznanja i zahvalnosti svom prvom komandantu koga su četnici ubili 1. aprila. U maju Odred je izveo više uspešnih akcija: zajedno sa delovima Banjskog NOFO srušio je vijadukt kod Volinja 7/8.V, a prilikom napada na uporišta između Bos.Novog i Ravnica 5. i 11. IV zarobio je 138 neprijateljskih vojnika. Najveći uspeh postigao je 16. i 17.maja, kada je, zajedno sa 1.krajiškim NCP i Banjskom proleterskom četom, oslobodio Prijedor i Ljubiju, gde je zarobljeno oko 1300 neprijateljskih vojnika. Odred je 21.V dao dva bataljona u sastav novoformirane 1.krajiške brigade. Krajem maja i početkom juna vodi teške borbe sa ustašama koji su iz Jasenovca i Dubice izvršili napad na slobodnu teritoriju, potapa jedan šlep i kod Dubice zarobljava dve tenkove. U tim borbama su učestvovali i prvi partizanski avioni. Počev od 10.VI do kraja

jula 1942. Odred je vodio neobično teške borbe u kozarskoj ofanzivi /v./. Po završetku neprijateljske ofanzive Odred je reorganizovan; 2.VIII dao je 2 bataljona u sastav 2.krajiške brigade, a 23.IX od preostalih jedinica formirana je 5.krajiška /kozarska/ brigada. Na teritoriji Kozare ostala je partizanska četa, koja je početkom aprila 1943. imala 66 boraca. Ona je 8.IV prerasla u bataljon koji je ušao u sastav 5.krajiške brigade. Kada je 26.maja brigada napustila teritoriju Kozare, formiran je Kozarski NOF odred, koji je uskoro imao pet četa, a 20.VI formirana su tri bataljona sa deset četa. U prvoj polovini jula u Odredu je formirana 1.udarna četa. U toku leta Odred je izveo niz napada na neprijateljske komunikacije, štitiio slobodnu teritoriju i obezbeđivao pozadinske radne bataljone pri skupljanju četve. Od značajnijih akcija ističu se: uništenje voza između Volinja i Dobričina 28.VII, zarobljavanje domobranske čete u Lemovitoj 27.VIII, uspešan napad na motorizovanu kolonu 373.pd između Prijedora i Bos.Kovog 29.VIII, kojom prilikom je uništeno oko 40 motornih vozila i 3 pt topa, zaplenjeno 6 pt topova, 4 puškomitraljeza i zarobljeno 40 neprijateljskih vojnika. Od Odrada je 8.IX 1943. formirana 11.krajiška brigada. Na Kozari je ostao manji odred, koji u toku jeseni i zimi 1943/44. nastavlja sa akcijama zajedno sa 11.krajiškom brigadom: ruši mostove, uništava neprijateljske vozove /12. i 16.XI/ i uspešnim zasedama nanosi neprijatelju gubitke. U Odredu je 18.XII 1943. formirana pt baterija a 10.V 1944. ima jedan bataljon, dve čete, diverzantsku četu i zaštitnicu. Deset dana kasnije daje dve čete u novoformirani Timarski NOFO; 27.VII ima 411 boraca, a 13.X 1944. ulazi, zajedno sa Gradiško-lijevčanskim i Timarskim NOFO u sastav 20.krajiške brigade.

TRČAI KRAJIŠKI NOF ODRED je formiran krajem oktobra 1944.

od partizanskih jedinica na prostranoj teritoriji između Banje Luke, Ključa, Glamoča, Kupresa, D.Vakufa, Vlačić planine, Doboja i Metajice planine. U svom sastavu imao je pet bataljona /Pelagić, Iskra, Soko, Budućnost i Kočić/. U novembru je u srednjoj Bosni formiran i 6.bataljon a do kraja januara 1942. još dva.

Do novembra 1941. Odred je /kada ne pod tim nazivom/ oslobodio Šipovo, Jezero i Mrkonjić-Grad. U novembru izvršio je napad na ital.kolonu između Ključa i Mrkonjić-Grada 6.XI, a 8.XI zarobio 24 domobrana u Tiješnom. Pri napadu na D.Vakuf 21.XI spalio je pilanu, a 23.XI uništio posadu žandarmerijske stanice u Hrvacanima i kod Kupresa napao jednu ital.kolonu. U toku decembra i januara Odred je imao više sukoba sa Italijanima u rejonu Kupresa /5. i 15.XII kod s.Rastičeva, a 8.XII na putu Kupres--Livno, u kojima je zarobio 22 ital.vojnika/ i sa domobranima duž komunikacije Jajce--D.Vakuf i Banja Luka--Sitnica, kod Krupe na Vrbasu, kod Han Kola, kod s.Majdan i u Vrbanji, gde je uništena žandarmerijska stanica jačine 50 žandarna. U međuvremenu su njegovi delovi u srednjoj Bosni oslobodili Skender Vakuf, Maslovaru, Koričane, a 18--24.XII vodili teške odbrambene borbe sa jakim neprijateljskim snagama koje su napadale iz Prnjavora na slobodnu teritoriju. Jače borbe delovi Odrada su vodili i kod s.Čelince 28--31.I 1942. U toku januara 1942. pod uticajem četničke propagande u Odradu nastaje previranje i prelazak boraca u četnike. Tako je 3.bataljon Kočić postao četnički, a u bataljonu Iskra takođe je bilo teško stanje. Tada je /6.II/ Odred podeljen na 3. i 4.odred. U 3.odredu bili su bataljoni Pelagić, Iskra, Soko i Budućnost, i 5.III naoružan je sa 1430 pušaka, 38 puškomitraljeza, 9 mitraljeza i 2 topa. Odred je 15.II razbio na putu Jajce--Mrkonjić-Grad 2.bojnu 9.domobranske pukovnije, izbacivši iz stroja 127 domobrana. Međutim, napad na Mrkonjić-

-Grad 28.II nije uspeo zbog četničke izdaje. Četnička aktivnost znatno je smanjila dejstva Odreda. U toku juna delovi Odreda /bataljon Budućnost/ vodili su borbe sa četnicima kod Peulja i Crnog Luga, sa četnicima i domobranima u rejonu Mrkonjić-Grada /28.VI/. Odred je 30.VI odbio jači napad četnika i domobrana iz rejona Jajce, D.Vakuf na slobodnu teritoriju Manja. U toku jula on pojačava aktivnost oko Jajca i na komunikaciji Jajce--Bugojno, učestvuje u oslobodjenju Glamoča 20.VII, Ključa i Sanive krajem jula. Tada se u Odredu nalaze samo dva bataljona /Pelagić i Iskra/ i Kupreška četa, jer su bataljoni Budućnost i Soko izašli iz njegovog sastava. U toku avgusta bataljoni Pelagić i Iskra učestvuju u teškim borbama za Kupres, kojom prilikom su poginuli legendarni komandanti ovih bataljona Šolaja i Metlić. Između 21. i 25.VIII formiran je Kupreški bataljon jačine tri čete, u toku septembra Prozorski i Zijametski bataljon, koji su ušli u 10. hercegovačku, odnosno 5.crnogorsku brigadu. Zajedno sa proleterskim i krajiškim brigadama Odred učestvuje 24. i 25.IX u oslobodjenju Jajca, u oktobru u borbama sa delovima nem. 718.divizije i 3.domobranskog zbora u rejonu Jajca, 24--26.XI u drugom oslobodjenju Jajca, a početkom decembra, zajedno sa 3.divizijom, u odbrambenim borbama oko Jajca. Decembra 1942. Odred daje 650 boraca za formiranje 7.krajiške brigade, a 3.I 1943. je reorganizovan i dobija naziv 3.krajiški NOP odred Simo Šolaja, sastava 4 bataljona, da bi već 22.I od glavnine Odreda formirana 9.krajiška brigada.

ČETVRTI KRAJIŠKI NOP ODRED je formiran 6.II 1942. od bataljona iz sastava 3.krajiškog NOFO, koji su dejstvovali na Manjaši i u srednjoj Bosni. U početku, Odred je dejstvima na neprijateljske komunikacije prekinuo vezu Manje Luke sa Jajcem, Tesli-

čen i Prnjavorom, blokirao posadu Kotor Varoši, izvodio česte diverzije na žel.pruge i puteve u dolini r.Bosne i Usore. Međutim, uskoro su u Odredu izbili četnički pučevi, i Manjački bataljon postao je četnički. Da bi pomogao Odredu u suzbijanju četnika Operativni štab je u februaru i martu uputio iz 2. i 5.krajiškog NOFO dve proleterske čete i jedan vođ, od kojih je 25.III formiran Proleterski bataljon. Zajedno sa pouzdanim delovima Odreda ovaj je bataljon vođio vrlo oštre borbe sa četnicima na čitavom području srednje Bosne. U toku aprila stigao je u pomoć i Udarni bataljon 2.krajiškog NOFO, a nešto kasnije i Udarni bataljon 1. i 5.krajiškog NOF odreda. Međutim, oni nisu uspjeli da zaustave proces osipanja Odreda. Od četiri bataljona, odnosno dvanaest četa, naoružanih sa 1750 pušaka, 25 puškomitraljeza, 7 mitraljeza i 2 miğobacaša, koliko je Odred imao 5.III, sredinom juna su ostale samo dve čete -- Prnjavorska i Crnovrška. Od značajnijih akcija, koje je Odred izveo u periodu februar-juni, bile su: zajedno sa Proleterskom četom sa Kozare uništenje domobranske posade u Krupi na Vrbasu /oko 120 vojnika/ 12.II, napad na nemačke vojnike u s.Nožičkom kod Prnjavora 20.III, teške borbe sa ustaško-domobranskim snagama kod Kotor Varoši /sredinom aprila/. Posle muških napada četnika na štab Odreda i ambulentu u Jošavci uoči 1.aprila, na bolnicu u Čemernici, radionicu u Bočcu i četu u Skender Vakufu, posle razbijanja 2.bataljona 4.odreda i odlaska Udarnog bataljona 2.odreda ka Kozari, u toku maja je nastupila vrlo teška situacija u Odredu. I preostale dve čete, Crnovrška i Prnjavorska, su se u toku juna raspale, tako da se samo grupa boraca krajem juna uspela prebaciti u Slavoniju zajedno sa gotovo prepolovljenim Proleterskim bataljonom. Od tada su, na teritoriji Odreda zavladaali četnici. Tek 26.VIII 1942. iz Slavonije se vratila grupa boraca 4.odreda i pod teškim uslovima uspela je da se održi

do 30.IX kada su je četnici i ustaše razbili na Motajici. Dolazak 1.prol.divizije u srednju Bosnu decembra 1942, omogućio je da se u ovoj oblasti ponovo formiraju partizanske jedinice. Tako je 3.II 1943. obnovljen 4.krajiški NOFO jačine dva bataljona sa ukupno 384 borca. Maja 1943. Odred je rasformiran i od njegovih jedinica formirane dva odreda: Benjalučki i Prnjavorski.

PETI KRAJIŠKI NCP ODRED je formiran 22.II 1942. od jedinica iz 1.krajiškog NOFO. Petog marta u svom sastavu ima 12 četa, sa 920 pušaka, 34 puškomitraljeza, 11 mitraljeza i 3 tope. Dejstvom na komunikacije Odred je uspeo da oteža a zatim i spreči komuniciranje Italijana između Bihaća, Bos.Petrovca, Ključa, Drvara i Bos.Grahova i blokira neke od tih garnizona koji su snabdeveni vazdušnim putem. Istovremeno je vodio borbe sa četnicima koji su imali jaka uporišta oko Grahova i Knina, odakle su ugrožavali slobodnu teritoriju Odreda. U toku aprila dao je iz svog sastava izvestan broj boraca za Udarni bataljon 1. i 5.odreda. Aprila 1942. Odred je vodio borbe sa jakim ital.snagama koje su prodrle iz Knina preko Grahova u Drvar i Petrovac i deblokirale te garnizone. Posle toga Odred izvodi manje akcije na komunikacijama. No njegova aktivnost se sve više usredsređuje na borbu protiv četnika u Grahovskom srezu, u kojoj učestvuju i ličke i dalmatinske partizanske jedinice. U toku maja delovi Odreda izvode više napada na ital.jedinice koje su se povlačile iz Ključa ka Petrovcu i Drvaru. U rejonu Eravskog je, uz sadejstvo delova 1.krajiškog NOFO, u borbama 3--7.V razbijen jedan ital.bataljon. Pošto su Italijani 25.V napustili Bos.Petrovac, Odred je usmerio glavninu svojih snaga prema Drvaru i Grahovu. Radi čišćenja od četnika sela u okolini Grahova i Knina formirao je Udarni bataljon, koji je 27.V vodio borbe sa četnicima u rejonu sela Peulja, Grakovaca, Crnog Luga, a 6.juna napadao na Glamoč, da bi zatim pro-

dušio ka Pljevi i Janju, gde je zajedno sa Udarnom četom 3.krajiškog NOFO vodio krajem juna borbe sa četnicima i domobranima. U međuvremenu su ostala tri bataljona nastavila sa napadima na komunikaciji Bos.Petrovac--Drvar--Grahovo /1.bataljon je 17.V razbio ital. kolonu koja se kretala iz Bos.Petrovca ka Oštrelju, zaplenivši dva topa, dva mitraljeza, dva puškomitraljeza i 30 pušaka. Delovi Odreda su 20.VII oslobodili Glamoč, krajem jula učestvovali u borbama za oslobodenje Ključa i doline Sanice, a potom obezbeđivali sakupljanje žetve. Usled pripajanja Bihačke i Bravske čete, Odred je 31.VII reorganizovan, tako da su formirane još dva bataljona, kada je imao šest bataljona: 1. Bihački, 2. Zdravko Čelar, 3. Rajko Bošnić, 4. Gavrilo Princip, Udarni i Omladinski bataljon Radivoje Rodić. U napadu proletherskih brigada na Livno 5--7.VIII učestvovalo je i pet četa Odreda. U toku avgusta 2.bataljon Zdravko Čelar ušao je u sastav 6.krajiškog NOFO, a 1. i 3. bataljon u 3.krajišku brigadu. Pošto je ostao samo sa dva bataljona /Omladinski i 4. Gavrilo Princip/, Odreda su pripojeni Glamočki bataljon Budućnost iz 3.krajiškog NOFO i bataljon Starac Vujađin iz 4.operativne zone Hrvatske /21.avgusta/. Početkom septembra Omladinski bataljon učestvuje, zajedno sa 3.krajiškom brigadom i delovima 1.krajiškog NOFO, u borbama u Cazinskoj Krajini. Devetog septembra od Odreda je formirana 4.krajiška brigada, a na teritoriji Odreda formirana je Komanda Drvarsko-petrovačkog vojnog područja

ŠESTI KRAJIŠKI NOP ODRED je formiran 1.V 1942. od partizanskih grupa na Manjači, uz pomoć Udarnog bataljona 1. i 5.odreda. U svom sastavu imao je 1 bataljon i 1 polubataljon. Ne dovoljno učvršćen, stalno razjeda četničkom propagandom, Odred se ubrzo nakon odlaska Udarnog bataljona sa njegove teritorije, oko 20.V raspao. Ponovo je formiran 17.VIII 1942. od Ribničkog bataljona

Soko iz 3.krajiškog NOFO, 2.bataljona Zdravko Čelar iz 5.krajiškog NOFO i bataljona Zrmanje, koji je bio sastavljen od boraca bivšeg Manjačkog bataljona 3.krajiškog NOFO. Tada je imao oko 1000 boraca. Već krajem avgusta i početkom septembra učestvuje u borbama sa nemačkim i domobranskim snagama na pravcu Banja Luka--Sitnica a potom dejstvuje oko Vrbopolja, gde obezbeđuje omladinske radne brigade i stanovništvo na spasavanju žetve. Tokom septembra i prve polovine oktobra Odred je učestvovao u borbama duž komunikacije Mrkonjić-Grad--Banja Luka i u dolini gornjeg toka Sane, a 7.X u oslobodenju Ključa zajedno sa 1.proleterskom brigadom. Od snaga Odreda formirana je 14.X tzv. krajiška polubrigada /koja je decembra ušla u sastav 7.krajiške brigade/, a bataljon Zdravko Čelar je 22.X ušao u sastav 3.krajiške brigade.

KRAJIŠKI /MUSLIMANSKI/ NOF ODRED CAZINSKE KRAJINE je formiran 15.III 1944. jačine tri bataljona: Bužimski, Malo-kladuški i Stijenski, sa ukupno 806 boraca, naoružanih sa 309 pušaka, 16 puškomitraljezom i 2 mitraljeza. Bio je u sastavu Unske operativne grupe. Njegova aktivnost se svodila uglavnom na držanje položaja prema neprijateljskim garnizonima. Od 9. do 12.aprila učestvovao je u neuspelim borbama za Gaziu, zajedno sa 1. i 2.muslimanskom brigadom. Početkom maja 1944. Odred se raspao. Ostalo je samo oko 40 boraca od kojih je formiran Bužimski bataljon, koji je kasnije brojno narastao i ostao u sastavu Unske operativne grupe.

P.Morače, Organizacioni razvitak narodnoslobodilačkih partizanskih odreda u Bosanskoj Krajini u 1941. i 1942.godini, VII, 1/1950; R.Basić i I.Čejvan, Ustanak na Kozari i borbe Drugog krajiškog odreda do juna 1942.godine, VII, 1/1951; I.Kostić, M. Dakić, Naš slobodarski Janj, Banjalučke novine, 17.II 1955.